

AIDAI

Munchonas Pirmadienis, 1946. IX. 30 d. /III metai/ Nr. 227 /264/

Iš Taikos Kongreso

Paryžius. Kongreso darbams pagreitinti delegatų kalbų laikas apribojamas 10-5-3 minutėmis. Vienas delegatas gali kalbėti tuo pačiu reikalu ne daugiau kaip 2 kartus. Nutarta iš Rumunijos išreikauti 75 % atlyginimo už sąjungininkų tartui padarytus nuostolius. Vengrai ir jugoslaviai susitarė pasikeisti mažumomis per 3 metus. Tai palies apie 40.000 asmenų iš vienos ir antros pusės.

Paryžius. Politinė komisija Italijos reikalams 12 balsų prieš 5 priėmė vad. prancūzų liniją kaip laisvojo Triesto sieną. Prieš balsavo slavų valstybės, išskyrus Rusiją. Jugoslavų delegatas po to pareiškė, kad Jugoslavija nepasirašys taikos sutarties su Italija ir savo kariuomenės neatitrauks iš Triesto srities, jei ši siena nebus pataisyta. Balkanų komisija pradėjo svarstyti Dunojaus susisiekimo klausimus.

Gen. Eisenhoweris Europoje

Londonas. JAV generalinio štabo viršininkas gen. Dwight Eisenhoweris su žmona penktadienį "Queen Mary" laivu atplaukė į Angliją. Spaudos atstovams, dar būdamas laive, jis pareiškė, kad pagrindinis tikslas esąs apžiūrėti JAV okupacines pajėgas Europoje. Jis aplankysios ir Italiją.

Frankfurtas. Šeštadienį gen. Eisenhoweris atvyko į Frankfurtą. Nusileidęs aerodrome jis spaudos atstovams pareiškė, kad jis esąs įsitikinęs, jog Sąjunginės Tautos padarys visa, kad atominės bombos panaudojimo, o tuo pačiu ir karo būtų išvengta.

Gen. Eisenhoweris, kaip pranešama, lankysis ir Berlyne

Jugoslavų spauda puola Eisenhowerį

Frankfurtas. U.S.A. /JAV/ kariiniai sluogetiniai atsisako, bet ko pareikšti apie pirmos komunistų organo „L'Innocente“ kaltinimus

prieš gen. Eisenhowerį. „L'Innocente“ rašo, kad Eisenhowerio lankymasis Triesto apylinkėse yra nukreiptas prieš jugoslavus „L'Innocente“ vedamajame aštriai puola Eisenhowerį. Jo vizitas prilyginamas politiniam manevrui ir sugretinamas su atominės bombos bandymais Bikinių salose ir lėktuvnešio „Roosevelto“ plaukiojimu Viduržemio jūroje.

Nauja Sovietų nota Turkijai

Maskva. Sovietų Sąjunga įteikė naują notą Turkijai Dardanėlių klausimu. Sovietai iš naujo pareikalavo sau teisės draugė su Turkija kontroliuoti Turkijos sausurį ir nurodė, kad Potsdamo susitarimas Montreux sutartį esą pakeitęs. Sovietų reikalavimas bendrai ginti Dardanėlius nėra nepažeisios Turkijos suverenumo; priešingai, suteiksios Turkijai didesnės saugumo garantijas. Tačiau sovietai savo notoje pareiškė, kad Dardanėlių kontrolėje, be sovietų, kitos valstybės negalios dalyvauti.

Londono komentatorius pastebi, kad Potsdamo susitarimas jokių būdu nepareiškia Montreux sutarties pakeitimo, bet tik primena, kad D. Valstybės galės tartis su Turkija tuo klausimu. Iš Londono pranešama, kad Anglijos vyriausybė iki šiol nėra gavusi Sovietų notos nuorašo. Turkijos pasiuntinybė Londone pareiškė, kad Turkija nesutiks su bendra sovietų ir turkų Dardanėlių gynyba.

Graikijos karalius sugrižo į Graikiją

Atėnai. Graikijos karalius jau penktadienį atvyko į Graikiją. Jis nuo 1941 m. pirmą kartą įžengė į Graikijos teritoriją. Aerodrome karalių pasitiko regentas ir ministras pirmininkas. Karaliaus atvykimas buvo laikomas didelėje paslaptyste ir tik keli asmenys pažino karaliaus automobilį. Ministras pirmininkas

tsaldaris tuoju atsistatydino. Paskutinėmis žiniomis karalius pavadė Tsaldariui sudaryti naują vyriausybę.

Graikijos karaliui šeštadienį oficialiai įžengiant į Atėnus, žmonių minios entuziastingai jį sveikino. Karalius, drauge su kronprincu, atvyko į katedrą, kurioje buvęs regentas arkivyskupas Damaskinos iškilmingai atgiedojo Te Deum. Britų karininkai lininiai pasitraukė iš Atėnų.

Churchillis Belgijoje

Priuselis /AP/. Churchillis, atvykęs trimis dienoms į Priuselį privoščiam vizitui, buvo Belgijos regento princas Karolio svečias. Nors Churchillio vizitas karaliaus rūmuose buvo privataus pobūdžio, rašo „Le Soir“, bet spėjama, kad princas Karolis tarėsi su šiuo didžiuoju pergales kūrėju apie pračius įvykius, Europos dabartinę padėtį ir apie jos ateitį. Tas pats laikraštis rašo, kad Churchillis turėjo progos įsitikinti, kad Belgija iškentėjo per 5 metų okupaciją ir nė kiek nepardėjo, skelbdama apie savo kančias. Belgijos neapykanti vokiečiams yra lygiti tokia pati, kaip ir seniau, ir pateisina dabartinės vyriausybės laikyseną, kuri priešinga galimai vokiečių revanšo dvasiai.

Pramonės organizacijų rusų zonoje

Londonas. Britų „Times“ korespondentas paskelbė straipsnį, kuriame rašo, kad beveik visa vokiečių pramonė rusų zonoje gamina tik Rusijai. Didžioji gaminių dalis iškaitoma į reparacijų sąskaitą. Tai kurias žaliavas įmonės gauna iš Rusijos, britų zonos, Lenkijos ir Čekijos. Vokiečiams iš jų gaminių tenka tik 1/20 dalis. Londono radijo komentatorius sako, kad Britanijos vyriausybė jau rugpjūčio mėnesį Rusijai buvo pateikusi notą, pabrėždama, kad Rusija, imdama reparacijas iš cirkuliacijos gamybos eilgiasi notais, tai ir priešingai Potsdamo susitarimui. Potsdamo susitarimas vionašališku veiksmu negalys būti pakeistas.

JAV stebi kaip Švedija pardavinėja ginklus Argentinei

Vašingtonas /AP/. JAV Užsienio Reikalų Ministerijos vice ministras Claytonas rugsėjo mėn. 26 d.

pareiškė spaudai, kad sužinojęs apie Švedijos nusistatymą pardavinėti Argentinei ginklus. Tai gali sukelti konflikte, nes JAV yra nusistatęs šios st. neįtisuoti. V k rų Pusrutulio ginklus. Claytonas pridūrė, kad dabar jis nekels jokio protesto, nes Švedija parduoda mažą ginklų kiekį, bet p g usėjusi ginklų gamyba galėtų p keisti jo nuomonę šiuo klausimu.

Trumpos žinios

- Frankfurtas. Amerikiečių karinė valdžia praneša, kad pabėgėlių skaičius amerikiečių zonoje yra padidėjęs iki 547.000. Iš jų yra 184.000 lenkų ir 139.000 žydų. Per paskutinį mėnesį atvyko 13.000 žydų.

- Naujorkas. Sąj. Tautų Ūkio Taryboje Jugoslavijos ir Čekijos delegatai pareikalavo grąžinti Dunojus laivus, kurie dabar yra amerikiečių zonoje. JAV delegatas pasiūlė susaukti Vienoje konferenciją Dunojus laivininkystei apsvorstyti lapkričio 1 dieną.

- Naujorkas. Soc. ir Ūkinių Reikalų Taryboje sovietų delegatas pareiškė, kad Rusija savo lėšomis neprisidės prie pabėgėlių globos organizacijos išlaikymo. Pabėgėlių globos išlaidas turinčios apmokėti tos šalys, kurios pabėgėlius priims.

- Berlynas. Britų ministras okupuotoms sritims Hyndas spaudos atstovams pareiškė, kad atsistatymas britų zonoje daras gera pažanga. Dėl pabėgėlių, kurių britų zonoje yra apie 270.000, daugiausia lenkų, Hyndas pareiškė, kad tuo metu, kai visiems daug ko stinga, pabėgėliai negali likti be darbo.

- Berlynas. Sąj. Kontrolės Taryba paskelbė, kad Nürnbergo teismas nuteis visus didžiuosius karo nusikaltėlius mirti. Nuteistieji per 15 dienų bus pakarti arba nužudyti giljotina. Nuteistiesiems bus duota 4 dienos laiko apeliuoti dėl baudmės įvykdymo priemonių, bet jokių būdu negalės reikalaoti teismo jų bylą persvarstyti.

- Viena. Pranešama, kad Sovietų įstaigos uždraudė žydams pravažiuoti rusų zoną.

- Kairas. Egipto vyriausybė atsistatydino. Dar nežinoma, ar karalius Farukus priims šį atsistatydinimą.

- Londonas. Ryšium su Stalino pareiškimu, Rovinas taip pat pasisakė netikintis greito karo galimumu.